

การวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย

นางสาวประอร สุนทรวิภาต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-175-7

010486

I 16479863

AN ANALYSIS OF THE EVALUATION OF TRAINING PROJECTS
IN THAILAND

Miss Praon Sunthornvipat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย
โดย นางสาวประอร สุนทรวิภาต
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *สมหวัง พิธิยานุวัฒน์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์* ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... *สมหวัง พิธิยานุวัฒน์* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... *สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม* กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม)

..... *ศิริชัย กาญจนวาสี* กรรมการ
(อาจารย์ ศิริชัย กาญจนวาสี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย
ชื่อนิสิต นางสาวประอร สุนทรวิภาต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ โครงการฝึกอบรม 965 โครงการ ผู้บริหารโครงการฝึกอบรม 246 คน และนักประเมินโครงการฝึกอบรม 184 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร แบบตาม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ร้อยละ ฐานนิยม ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ทดสอบไคสแควร์ และสถิติค่าซี ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

1. สถานภาพของการประเมินโครงการฝึกอบรม

1.1 สถานภาพที่เกี่ยวกับภูมิหลังของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการฝึกอบรม

1.1.1 ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นหญิง (61%) มีอายุระหว่าง 26-35 ปี (54%) และมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (50%) ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมมีประสบการณ์ในการบริหารโครงการฝึกอบรมโดยเฉลี่ย 4 ปี และทำงานบริหารโครงการฝึกอบรมเป็นงานหลัก (52%)

1.1.2 นักประเมินโครงการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นหญิง (78%) มีอายุระหว่าง 26-35 ปี (56%) และมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (59%) นักประเมินโครงการฝึกอบรมมีประสบการณ์ในการประเมินโครงการฝึกอบรมโดยเฉลี่ย 3.9 ปี และทำงานประเมินโครงการฝึกอบรมเป็นงานรอง (52%)

1.2 สถานภาพที่เกี่ยวกับวิธีการประเมินโครงการฝึกอบรม ร้อยละ 89 ของโครงการฝึกอบรมมีการประเมินโครงการฝึกอบรม ในการประเมินโครงการฝึกอบรมนั้นทุกโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลรวมสรุป โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม ทุกโครงการดำเนินการประเมินโดยนักประเมินภายในโครงการฝึกอบรม

1.3 สถานภาพที่เกี่ยวกับผลการประเมินโครงการฝึกอบรม ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการฝึกอบรม มีความคิดเห็นตรงกันว่า มีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่ามีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในระดับมากในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ปรับปรุงกิจกรรม วิธีการฝึกอบรม และอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ช่วยให้ทราบถึงความจำเป็นของการฝึกอบรมที่จะมีต่อไป และช่วยให้ทราบถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม

2. ปัญหาและอุปสรรคของการประเมินโครงการฝึกอบรม

2.1 ปัญหาในการใช้ผลการประเมินโครงการฝึกอบรม ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการฝึกอบรมมีความเห็นตรงกันว่า มีปัญหาในการใช้ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการใช้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากคือ ผลการประเมินทำให้ทราบเพียงสถานภาพและปัญหาโดยทั่ว ๆ ไปของการฝึกอบรมแต่ไม่ได้เสนอแนะวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวให้กระจ่างชัด

2.2 ปัญหาในการประเมินโครงการฝึกอบรม นักประเมินโครงการฝึกอบรมมีความเห็นว่า มีปัญหาในการประเมินโครงการฝึกอบรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการประเมินอยู่ในระดับมากในเรื่อง ขาดความรู้ในการสร้างแบบวัดทัศนคติและคุณค่า และขาดความรู้ในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการทำงาน

1.1.2 Majority of the project evaluators

1.1.2.1 were women (78%)

1.1.2.2 aged range from 26 to 35 (56%)

1.1.2.3 bachelor degree holders (59%)

1.1.2.4 had the average of 3.9 years experiences

1.2 The methods of the evaluation of training projects had been summatively evaluated by the internal evaluators.

1.3 The utility of the results of the evaluation of training projects

The project administrators agreed with the project evaluators that as a whole the results of the evaluation of training projects were utilized at the average level. The evaluation results were highly utilized for improving and developing the course of training, improving the activity the method of training and the equipment for training and for identifying the needs of the next training projects and the achievement of training objectives.

2. The problems of the evaluation fo training projects

2.1 The problems in using the results of the evaluation of training projects

The project administrators agreed with the project evaluators that as a whole they had the problems at miderate level. The problems which they had at the high level were the results of the evaluation of training projects indicated only the status and the problems of training.

2.2 The problems of the evaluation of training projects

The project evaluators said that as a whole they had the problems in evaluating the training projects at the moderate level. Lacking of knowledge and ability to construct an attitude scale and a behavioral test was rated at the high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีมาโดยตลอดจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง
สูงในความกรุณาของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการ
ฝึกอบรมจากหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล
อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ประอร สุนทรวิภาต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 ประวัติของการฝึกอบรมในประเทศไทย.....	9
ตอนที่ 2 การประเมินโครงการฝึกอบรม.....	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การศึกษาชั้นนำ.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	91

บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	105
ประวัติผู้เขียน.....	121

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	แสดงกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแบ่งออกตามประเภทของโครงการ ฝึกอบรม.....	36
2	แสดงภูมิหลังด้านเพศของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมจำแนก ตามประเภทของหน่วยงาน.....	48
3	แสดงภูมิหลังด้านอายุของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมจำแนก ตามประเภทของหน่วยงาน.....	49
4	แสดงภูมิหลังด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโครงการฝึก อบรมจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	50
5	แสดงภูมิหลังด้านแหล่งความรู้ทางการประเมินโครงการฝึก อบรมของผู้บริหารโครงการฝึกอบรม.....	51
6	แสดงภูมิหลังด้านประสบการณ์ในการบริหารโครงการฝึกอบรม ของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน	52
7	แสดงภูมิหลังด้านชนิดของงานบริหารโครงการฝึกอบรมที่ผู้บริหาร โครงการฝึกอบรมทำอยู่ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน...	53
8	แสดงภูมิหลังด้านเพศของนักประเมินโครงการฝึกอบรมจำแนก ตามประเภทของหน่วยงาน.....	54
9	แสดงภูมิหลังด้านอายุของนักประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	55
10	แสดงภูมิหลังด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของนักประเมินโครงการ ฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	56
11	แสดงภูมิหลังด้านแหล่งความรู้ทางการประเมินโครงการฝึกอบรม ของนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	57

12	แสดงภูมิหลังด้านระดับความรู้ทางการประเมินโครงการฝึกอบรมของนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	58
13	แสดงความต้องการความรู้ทางการประเมินโครงการฝึกอบรมเพิ่มเติมของนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	59
14	แสดงภูมิหลังด้านประสบการณ์ในการประเมินโครงการฝึกอบรมของนักประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	60
15	แสดงภูมิหลังด้านชนิดของงานประเมินโครงการฝึกอบรมที่นักประเมินโครงการฝึกอบรมทำอยู่ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	61
16	แสดงรายละเอียดของการประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	62
17	แสดงจุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการฝึกอบรม.....	63
18	แสดงรายละเอียดของโครงการฝึกอบรมที่ได้รับการประเมิน จำแนกตามประเภทของนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	64
19	แสดงความสามารถในการประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	64
20	แสดงการใช้ประโยชน์ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมจากความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	66
21	แสดงปัญหาในการใช้ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมจากความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมและนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	70
22	แสดงปัญหาในการประเมินโครงการฝึกอบรมจากความคิดเห็นของนักประเมินโครงการฝึกอบรม.....	74

ตารางที่

หน้า

23	แสดงปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการฝึกอบรมของ นักประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน	76
24	แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประเมินโครงการฝึกอบรม ของผู้บริหารโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน	81
25	แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประเมินโครงการฝึกอบรม ของนักประเมินโครงการฝึกอบรม จำแนกตามประเภทของ หน่วยงาน.....	86
26	เปรียบเทียบภูมิหลังของผู้บริหารโครงการฝึกอบรมของหน่วย งานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน.....	92
27	เปรียบเทียบภูมิหลังของนักประเมินโครงการฝึกอบรมของหน่วย งานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน.....	93